

ÜNNEPNAPOK
AZ ÚT TRAKTÁTUS - VÁLLALATA.

SZERKESZTI: DR. IMRE LAJOS

Kolozsvár, Bocskay-tér 1. sz. ☉ Megjelenik évenként hatszor.

I. szám.

A BÉKESSEG KIS KÖNYVE

IRTA

DR. KECSKEMÉTHY ISTVÁN

A KOLOZSVÁRI REF. THEOLOGIAI FAKULTÁS IGAZGATÓJA

KOLOZSVÁR

STIEF JENŐ ÉS TÁRSA KÖNYVSZAJTÓJA

1917

A békesség kis könyve.

Ez a kis könyv a békéről beszél, de a békességről szól: azért mondatik a békesség kis könyvének.

Bevezetés.

Ezt a mostani nagy háborút méltán nevezzük világháborúnak, mert a világ nagyobbik fele bele van bonyolódva. A föld egész felületének csak $\frac{1}{4}$ részén laknak emberek, a többi $\frac{3}{4}$ részt tenger borítja; és ennek az $\frac{1}{4}$ résznek több mint $\frac{2}{3}$ részén terülnek el azok az államok, amelyeknek népei harcban állanak egymással. A földön levő 58 önálló állam közül csak 24 a semleges, azaz olyan, amelyik még eddig egyik hadakozó félhez sem csatlakozott; a többi 34-ből 29 küzd ellenségeink pártján, 5 pedig, u. m. Németország, Ausztria, Magyarország, Törökország és Bulgária, a miénken. Az ellenségek között vannak ugyanakkor kis államok is, mint San-Marino vagy a híres bűnfészek, Monako, amelyeket egy középfejta kun városunk könnyű szerrel leverne, ha hadra kelnének vele; de viszont van akkora is, mint Kína, mely mind nagyságra, mind népességre nézve, bátran vetekedhetik egy maga egész Európával; és van olyan gazdag és hatalmas is, mint az Északamerikai Egyesült Államok. Szóval a föld 1657 millió lakosa közül kerekén 1448 millió a harcban álló államok polgársága: 1341 millió áll 147 millióval (velünk) szemben. Ezek az államok ugyan nem küldenek valamennyien katonákat a harcba; de pénzzel, municióval és terményekkel, vagy ha egyébbel nem, hát jó akarattal mégis csak segítik ellenségeinket. Mennyivel nagyobb háború ez, mint amit Ábrahám idejében vívott 4 király 5 király ellen (I. Móz. 14₁—₂₄)! Pedig az is világháború volt, akkor!

A pusztítás utálatossága.

Közel 3 1/2 éve dúl már ez a háború, tehát immár eléri az apokalyptikus 42 hónapot vagy 1260 napot, melyről Szent János szól a Mennyei Jelenésekben. Ennek a hosszú tülekedésnek eddigi eredménye körülbelül annyi, hogy a mi szövetségünk megszállotta az ellenségek országainak összevéve akkora területét, mint Németország; az ellenség pedig a mi szövetségünk területéből akkorát, mint Bihar és Hajdu vármegye területe együttvéve. Ezenkívül elvették Németország gyarmatait. De, hogy míg ezt az eredményt elérték, addig mennyi kárt tettek egymásnak és önmagoknak, azt még most ki sem lehet számítani; de talán soha. Ha elgondoljuk, hogy egy lövés a legkisebb ágyuból körülbelül 50 koronába kerül, a legnagyobbik pedig 11000 márkába, akkor el kell hinnünk annak a német újságnak a számítását, amelyik szerint mi szövetségünk csak 1916 végéig 83000 millió, az ellenség pedig 184000 millió márkát költött a háborúra. A háborúnak egy éve többé került a világnak, mint amennyit a világ valamennyi földje és bányája egy évben termel. Ugy hogy még az unokák unokái is fizethetik a kamatokat. Ez pedig elég kár, ha azt nem számítjuk is, hogy mennyi házat, templomot, hatalmas és drága épületet pusztítottak el, hány nagy és drága hajót süllyesztettek a vízbe rakományával együtt, és hogy mind ez milyen drágaságot és inséget okozott világszerte. Soha még álunkban sem mertük gondolni, hogy valaha ilyen drágaság és ilyen szükség lehessen. Most látjuk. Ez már az apokalyptikus méreteket is jóval meghaladja. Ha mindent összeszámítunk, még a lélekzetünk is elalul arra a gondolatra, hogy mennyi iskolát, templomot, kórházat, hasznos gyárat, utat, csatornát, hajót, stb. lehetett volna építeni azon, amit a népek erre a háborúra költöttek.

A „ti” atyátok cselekedetei.

De ami kár pénzben, vagyonban, épületekben, műkincsekben esett, bármily óriási is, mégis semmi ahhoz képest, ami emberi egészségben és életben esett. Csak

a háboru első három éve alatt többet vesztek ellen-
ségeink összevéve 18 millió embernél, tehát annyit,
mint Magyarország lakossága! Csak Ausztriában és
Magyarországon több hadi fogoly van 1 milliónál, Német-
országon $1\frac{1}{2}$ milliónál, és az öt szövetséges államban
örzött hadifoglyok száma 1917 februárjában megköze-
lítette a 3 milliót; hát mennyi lehet most? A mi vesz-
teségünk ugyan nincs akkora, mint ellenségeinké; de
azért nálunk ház, ahol ne gyászolnának valakit,
vagy ne várnának haza a sanyarú hadi fogságból. Hogy
hány embert veszítettünk, azt majd csak a békekötés
után tudjuk meg úgy hozzávetőlegesen. Majd akkor
lehet megolvasni, hogy hány özvegy siratja férjét, hány
árva édes atyját; és hogy hány deli legény lett csonkává,
bénává, nyomorékká egész életére. De még akkor sem,
mert még azután is hosszú esztendőkn át fogjuk látni,
hogy hogyan kornyadoznak, sorvadoznak, hogy pusztu-
lnak el szemeink előtt egykor erős, derék emberek
a harctéren és fogságban szerzett betegségekben. Az
orvosi tudomány ugyan csodálatos erőfeszítést tett és
minden dicséretre méltó sikereket ért el ebben a hábo-
ruban de az ördög atya (Ján. 8₄₄), aki e 42 hónap
alatt teljes dühével rá szabadult az emberiségre, mégis
hatalmasabb a tudománynál, és ő „emberölő volt kez-
dettől fogva”. És ha még ehhez a fájdalmas veszteség-
hez megpróbáljuk hozzá gondolni azt, hogy mennyivel
kevesebb a szülöttek-, és mennyivel nagyobb a bimbó
korokban elhalt csecsemők száma, mint rendszeren lenni
szokott, és hogy a kenyér szűke miatt hányan szenved-
nek erőtlenségekben és nehéz betegségekben akkor
látjuk igazán, hogy mi a következménye annak, ha az
emberiség nem a Jézus Atyjára, hanem a „ti” atyátokra,
a világ atyjára hallgat, és annak cselekedeteit cselekszi!
Hát még ha ehhez az erkölcsök pusztulását is hozzá
számítjuk, ami nagyobb az egész világ minden értékénél,
betegségénél és szenvedésénél, nagyobb a halálnál is.
Fájdalom, egy faluból sem kell messze menni a végre,
hogy lássuk, mit tesz az, hogy „ti a ti atyátok (az ördög
atya) dolgait cselekszitek”. Mert ha azt nem minden
faluban lehet is látni, amit Csepelen, hogy míg a szegény
mester ember műhelyére az van kiírva, hogy „hadba-
vonulás miatt zárva”, a gazda meg katonasoldban
folytatja mesterségét a hadsereg számára, vagy valahol

a volhíniai mezőkön porlanak tetemei, addig egy gazdag gyáros évenként 100 milliókat keres a hadseregen: azért e félet sokat lehet látni egyebütt is. A háború egyik ördögi praktikája az, hogy míg az egyik embertől, rendszeren a jobbiktól, mindent elvesz, még az életet is, addig a másiknak, rendszeren a rosszabbiknak, mindent oda ad, még a mások keserves keresményét is. De ez még a kisebbik baj. Nagyobb az, hogy az ördög atyának ilyen gazdálkodása mellett a becsületes kereszttyén közgondolkodás és erkölcsi felfogás is egészen neki indul az elfajulásnak, és önzővé, hitvánná, álnokká lesz az ember. Ha az alacsony kufár lélek lesz úrrá a társadalmon, akkor a becsület és hűség sírva hullik porba. Tenger lenne ma is a megcsalt hitvesi hűség titkos könnyeiből. És ez talán még a vértengernél is fájdalmasabb.

Karácsonyi hangok 1917-ben.

Az 1917-ik karácsony oly nevezetes ünnep, melyhez fogható már nagyon régen nem volt és még nagyon soká nem lesz az emberiség történetében. Meri ennek adventjén kezdtek először komoly béke hírek szárnyalni a vérontásban kifáradt világ felett. Mikor Oroszország lerázta magáról a csár kényuralmát, akkor is megkönnyebbülten lélekezettünk fel mindnyájan, azt hívén, hogy most már a nép urává lévén önmagának, szakít a hódítás politikájával, és visszaadja a világnak a békét; de akkor hamarosan ki kellett ábrándulnunk e reményünkből. Az orosz nép még nem lett ura önmagának, csak zsarnokot cserélt: a csár helyébe, aki a hatalommal és dicsőséggel már jól lakott, olyan urak kerültek, akik még éhesek voltak. Ezek, az angolok aranya által is buzdítva, még jobban tüzeltek a népet a háborúra, mint a csár. De mostani fellélekezésünket, úgy látszik, nem fogja csalódás követni. Mióta Lenin lett az úr az orosz forradalom felett, azóta egyre megbizhatóbban hangzanak a béke hírek. És mi repesve várjuk minden szavokat. Oh, ha valóra válnának! Ha vége szakadva a kegyetlen vérontásnak, a terhes nyomoruságnak, ha haza jönének végre a mi kedveseink, akik a frontokon bajlódnak és percnként szembe néznek a halállal, vagy akik idegen

raházában sinlődnek és sohajtoznak haza. Oly szép volna mind ez, hogy himni sem merjük. Mi is indíthatta az oroszokat arra, hogy szövetséges társaik akarata ellen felajánlják a békét a világnak, és nem törődve az angolok és franciák dühös fenyegetéseivel, komolyan meg is kezdjék velünk a tárgyalásokat? Nem csapda-e ez az egész? Nem. Erre nagyon jellemző feleletet adott egy nagy magyar államférfi. Az orosz katonák igyekeznek minél előbb haza jutni a frontról, mert otthon egyik a másik földjét akarja elvenni, a másik meg az egyikétől a maga földjét akarja megvédelmezni. Hát ez az: az ellenséggel békét akarnak kötni, hogy otthon megvívják egymással a nagy harcot a földért, a vagyonért, a kenyérért. Tehát kenyérharc. Ime a világnak békéje is háború: a legiszonyúbb háború: a kenyérharc. És vajon ez az egész világháború nem az-é? De az. Az angolok tönkre akarják tenni egyetlen veszedelmes üzleti versenytársukat, a németet; a németek pedig tagítani akarják üzletkörüket: ez az egész. És ha fel tesszük, hogy karácsonyra megkötjük a békét nem csak az oroszokkal, hanem a többi ellenségekkel is: ennek a háborúnak akkor sem lenne vége, hanem még dühösebben folytatódna gazdasági téren üzleti versengésben. Már most is keservesen tapasztaljuk, mit tesz Jelenések 13¹⁷: „hogya senki se vehessen se el ne adhasson, hanem csak akin a fenevad bélyege van, vagy neve, vagy nevének száma“ de a békekötés után tapasztaljuk majd csak igazán, hogy e világnak békéje is csak háború. Hiába, ez a világ soha nem tud az ő fiainak igazi arácsont adni.

Karácsonyi hangok 1-ben.

Ez előtt 1917 esztendővel nem táviratok és telefontelefonok, hanem angyalok hozták e világnak békeizenetet. És ezek előtt nem srappeltűz, hanem Isten dicsőségének fénye járt. Izenetők nyomán pedig, amerre csak megfogant, mindenütt igazi béke sarjadt az szivekben, és ki a szivekből az idegenekre, az ellenségekre. Azt a békét nem kellett pontokba foglalni, megkötöni, diplomatakkal, királyokkal és császárokkal aláírni és országgyűlésekkel megerősíteni, csak egy-

szerűen hit által elfogadni. De aztán meg sem lehetett szegni, el sem lehetett rabolni: aki egyszer igazán elfogadta, annak szívében az áldott, csendes, termékeny, fényt és bizalmat árasztó béke meg nem rendült, ha ég és föld összeszakadt volna is. Ismered ezt a békét? Csodálatos béke! Elég a róla szóló örömhírt, az evangéliumot hittel hallani, hogy megfoganjék szívedben. Csodálatos hír! Elég egyszer meghallani, hogy aztán folyton az zengjen füledben, viszhangozzék szívedben, és kiszorítson onnét minden árnyat, foltot, háborúságot, és megtöltse azt Isten békességével, Isten dicsőségével. 1917 észteendővel ezelőtt hallották először a betlehemi pásztorok, és az óta folyton zeng ez a hír lankadatlan erővel. Ma is, túlharsogva orosz békehíreket, angol és francia fenyegetéseket, olasz ágyúörgéseket, üdén csengő hangokon szól az anyagi dal: Istennek dicsőség, e földön békesség, az emberekhez jóakarát! -- (Lk. 2 14). Igen, Isten jóakarata, irántunk táplált jótetszése, kedve, a ma született Jézusban megtestesült szeretete annak az igazi békességnek alapja, melyből reánk boldogság, Istenre dicsőség árad. Azért igaz ez az anyagi dal abban a másik formájában is, hogy „dicsőség Istennek és békesség a jóakarát embereinek.” Mert valóban csak azoknak lehet igaz békességök, akik az Isten jóakarátának, kedvének, szeretetének emberei, azaz: akiket Isten az ő atyai kedvébe fogadott. Ő pedig kész mindenkit atyai kedvébe fogadni, aki az ő egyszülött szent fiát szívébe fogadja. Ime, kintól és bűntől elfáradt lelkek, égő sebektől vérző szívek, a betlehemi jászol bölcsöböl az örök békesség mosolyog rátok: járuljatok hozzá, boruljatok le előtte.

Karácsonyi imádság.

Mivel azért igaz békességet a világtól nem, hanem csak Istentől várhatunk, fordúljunk bizodalommal Ő hozzá, imádkozván ekképpen:

Én Istenem, kérlek, hajolj le hozám, szegény, bűnös gyermekedhez, és hallgassd meg imádságomat, mert én, a világ háborúságaiban elfáradva, nagyon megkívánom azt a békességet, amit Te angyalaid által izentál a világnak és szent Fiad által adtál meg a benned

hivőknek. Bűnbánattal vallom be előtted, hogy nem vagyok rá méltó, sem érdemes, de elhittem és vallom, hogy Te a te atyai szerelmedet nem érdem szerint, hanem ingyen kegyelemből árasztod reánk, amit nyilván megjelentettél a ma született Jézusban. Hálát adok Neked, Istenem, hogy megvilágosítottad bennem ezt a kijelentésedet, amit Ő benne küldtél nekem, és én immár hinni tudom és vallani merem, hogy Ő az én békességem királya, akiben én veled megbékélvén, fiaddá (leányoddá) lettem, és Téged, mennynek és földnek teremtő urát, Atyának nevezhetlek és szerethetlek. Oh mily bizodalom, oh mily boldogság, oh mily dicsőség ez nekem, Atyám! Dicséret és dicsőség szálljon ezért a te nagy nevedre, dicséret és dicsőség, melyből örök békesség áradjon a földre, sugározzon be az emberek szívébe. Azokéba is, akik az igaz békességet még nem ismerik. Hogy így bennem és körülöttem, és általam, és a benned hívők serege által minél előbb jöjjen el a te országod, legyen e világnak nagy és dicső karácsonya, valósúljon meg benne a te békességed. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.
